

Kela|Fpa

Harkinnanvarainen moniammatillinen yksilökuntoutus kumppanuustapaaminen

12.9.2024 klo 8.00-9.00, Teams

Ajankohtaista palvelujen asiakasmääristä ja kustannuksista

Uusien asiakkaiden määrä v. 2022-2024*

Asiakasmäärät	2022	2023	2024*
Aikuisen kuulonäkövamma palvelu	14	12	12
Aikuisen kuulovamma palvelu	30	51	22
Aikuisen näkövamma palvelu	75	104	80
Aikuisen neurologiset sairaudet	539	490	349
Aikuisen tule-, reuma- ja yleissairaudet	2531	2613	1886
Lapsen ja nuoren kuulovamma palvelu	<5	8	<5
Lapsen ja nuoren näkövamma palvelu	<5	<5	<5
Lapsen ja nuoren yleissairaudet ja neurologiset sairaudet	139	170	70

* Tilanne 31.8.2024. [Harkinnanvarainen yksilökuntoutus ja palveluntuottajaksi rekisteröityminen | Kumppanit | Kela](#)

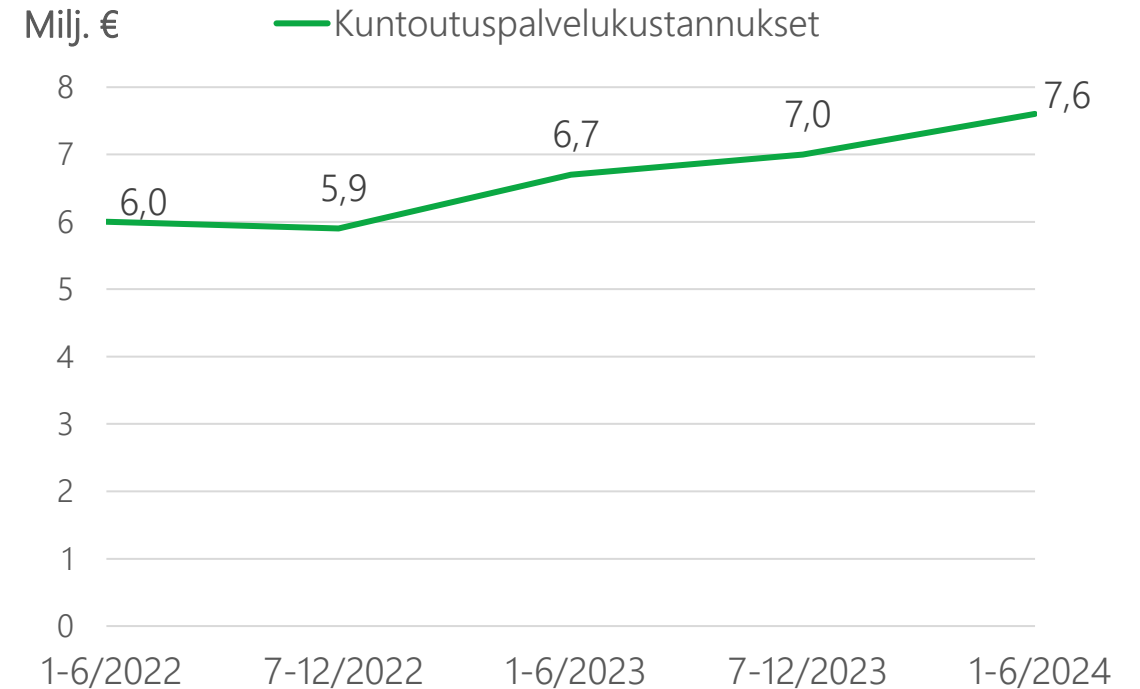
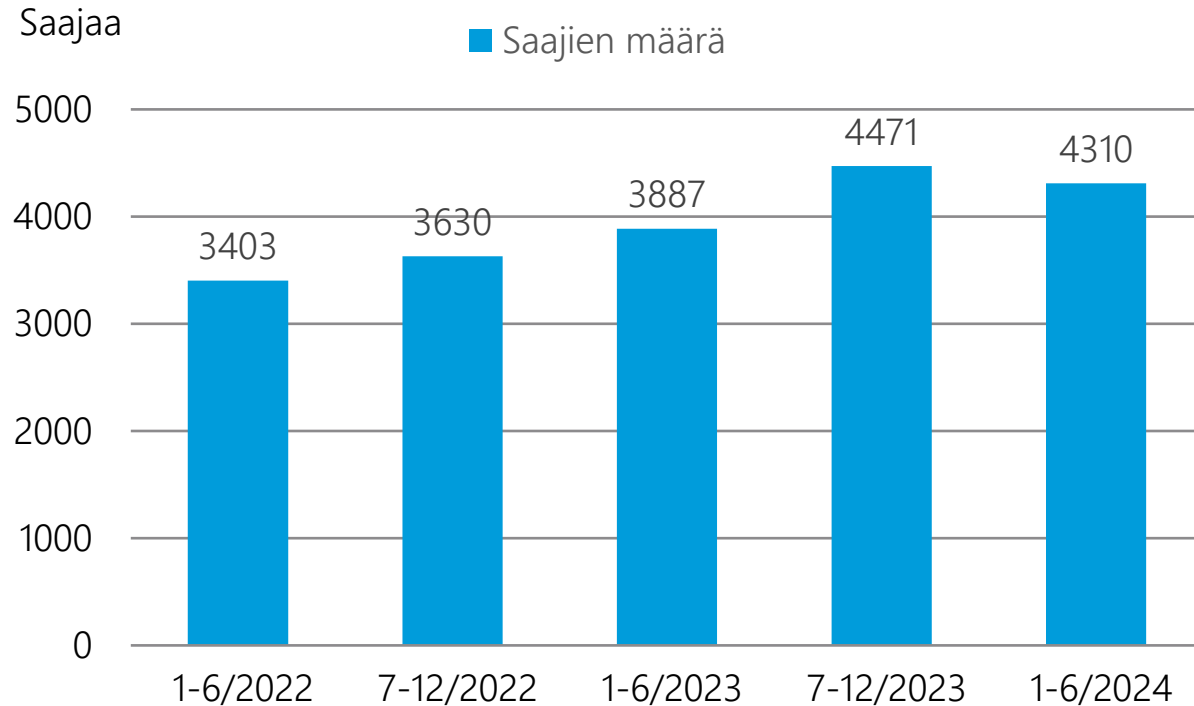
Päätösmäärät

	Myönteisen päätöksen saaneiden uusien henkilöiden lukumäärä ajanjaksolla 1-8/2024	Hylkäävän päätöksen saaneiden henkilöiden lukumäärä ajanjaksolla 1-8/2024
Aikuisen tule-, reuma- ja yleissairaudet	1886	562 (23 %*)
Aikuisen neurologiset sairaudet	349	307 (47 %*)
Aikuisen kuulonäkövammata	12	6 (33 %*)
Aikuisen kuulovammata	22	7 (24 %*)
Aikuisen näkövammata	80	24 (23 %*)
Lapsen ja nuoren yleis- ja neurologiset sairaudet	70	37 (35 %*)
Lapsen ja nuoren kuulovammata	<5	<5
Lapsen ja nuoren näkövammata	<5	<5

*Hylkäävän päätöksen saaneiden henkilöiden lkm / (myönteisen päätöksen saaneiden uusien henkilöiden lkm + hylkäävän päätöksen saaneiden henkilöiden lkm)

Palveluntuottajat voivat lähettää tilastoihin liittyviä kysymyksiä sähköpostitse: tilastot@kela.fi

Henkilöt, joille on kustannettu harkinnanvaraista yksilökuntoutusta, ja kustannukset 1-6/2022 – 1-6/2024

Asiakasmääräarvio ja asiakaskiintiö

- Kela on ilmoittanut arvion vuoden 2024 vuosittaisesta uusien asiakkaiden kokonaismäärästä Kelan rekisteröitymismenettelyn verkkosivuilla.
 - Tammi-elokuun 2024 perusteella vaikuttaa siltä, että vuoden 2024 asiakasmääräarvio ylittyy osassa palveluista.
- Harkinnanvaraista yksilökuntoutusta saavien asiakkaiden määrä ja harkinnanvaraisen yksilökuntoutuksen kustannukset ovat kasvaneet viime vuosina merkittävästi.
- Eduskunta määrittelee valtion talousarviossa, kuinka paljon rahaa Kela saa käyttää harkinnanvaraisen kuntoutuksen järjestämiseen ja korvaamiseen. Jotta voidaan varmistaa eduskunnan myöntämien varojen riittävyys harkinnanvaraisen kuntoutuksen järjestämiseen ja korvaamiseen, Kelalla on oikeus asettaa asiakasmäärää koskevia enimmäismääriä (asiakaskiintiö).
- Kelassa seurataan aktiivisesti harkinnanvaraisen yksilökuntoutuksen asiakasmääriä ja kustannuksia, ja syksyn aikana päätetään, otetaanko asiakaskiintiöt käyttöön.
- Kun asiakaskiintiöt on otettu käyttöön, Kela ei voi järjestää kuntoutusta suuremmalle määrälle asiakkaita kuin kiintiössä on mainittu. Asiakaskiintiön täytyessä Kela keskeyttää asiakkaiden kuntoutuspäätösten tekemisen.
- On tärkeää, että palveluntuottajat seuraavat Kelan tiedotusta. Tiedot asiakaskiintiöistä ilmoitetaan Kelan rekisteröitymismenettelyn verkkosivuilla.

Yksilökuntoutuksen sopeutumisvalmennus ja muuta ajankohtaista

Yksilökuntoutuksen toteuttaminen sopeutumisvalmennuksena

- Harkinnanvaraiseen yksilökuntoutukseen avattiin 1.3.2024 alkaen mahdollisuus toteuttaa kuntoutus sopeutumisvalmennuksena, kesto 5 vrk.
 - Yksilökuntoutuksen asiakkailla voi olla ajankohtainen tarve saada lyhyen kuntoutusjakson avulla apua tilanteeseensa, esim. sairauden alkuvaiheessa.
 - Yksilökuntoutuksen asiakas ei välttämättä pysty hyödyntämään muita tarjolla olevia sopeutumisvalmennuksia.
- Sopeutumisvalmennus toteutetaan pääasiallisesti yksilökuntoutuksen periaatteiden mukaisesti. Poikkeavat kohdat on mainittu erikseen palvelukuvauksen luvuissa.
- Asiakkaalla on yksilöllisesti ohjattua ohjelmaa vähintään 2–3 tuntia/kuntoutuspäivä. Ohjatun ohjelman pituus ja sisältö määräytyvät aina asiakkaan yksilöllisen tilanteen ja tarpeen mukaan.
- Yksilökuntoutusta sopeutumisvalmennuksena on myönnetty elokuun loppuun mennessä 51.

Muuta ajankohtaista

- Asiakaspalautekyselyt lähdössä asiakkaille lähiaikoina.
- Palveluntuottajien koulutustilaisuus 23.1.2025 hybridinä
 - [Ennakkotiedote ja kysely netissä](#)

Ratkaisutyön ja laskutuksen terveiset

Palvelun soveltuvuus asiakkaalle

- Pyydämme olemaan matalalla kynnyksellä Kelaan yhteydessä, jos ennakkoyhteydenotossa tai muutoin kuntoutuksen alkuvaiheessa käy ilmi, ettei myönnetty palvelu ole asiakkaalle oikea-aikainen, riittävä tai muutoin ajankohtaisesti tarkoituksenmukainen.
 - Asiakas voi itse olla Kelaan yhteydessä esimerkiksi OmaKela-asiointipalvelun viestillä tai puhelimitse.
 - Palveluntuottaja voi olla asiasta yhteydessä viranomaislinjalle.
- Taustalla voi olla asiakkaan muuttunut tilanne päätöksen antamisen jälkeen tai se, ettei asiakkaan todellinen ajankohtainen tilanne ole välittynyt Kelassa olevista asiakirjoista.

Osallistuminen majoituksella tai ilman

- Jos asiakas vaihtaa majoituksella/ilman majoitusta -valintaa kuntoutuksen aikana, tämä ei edellytä tarkistuspäätöstä.
- Palveluntuottaja laskuttaa kuntoutuksen toteutuneen muodon mukaisesti normaalisti.

Asiakaskapasiteetti REKKU-järjestelmässä

- Palveluntuottaja huolehtii kapasiteetin ajantasaisuudesta ja tekee tarvittaessa lisäyksiä asiakaskapasiteettiin. Kela ei tee näitä lisäyksiä.
- Jos ratkaisua tehdessä Kelan järjestelmä ilmoittaa, että palveluntuottajan kapasiteetti on täynnä, ratkaisuasiantuntija ottaa yhteyttä palveluntuottajaan ja selvittää tilanteen:
 - Jos palveluntuottajan kapasiteetti on kyseisessä palvelussa tosiasiallisesti täynnä, laitetaan tieto Kelan sisällä muillekin ratkaisijoille.
 - Jos palveluntuottajalla on tilaa uusille asiakkaille, palveluntuottaja tekee tarvittavat lisäykset kyseisen vuoden asiakaskapasiteettiin REKKU-järjestelmässä.

Huomioitavaa laskutuksessa

- Kela ei suorita maksua, mikäli laskua ei ole toimitettu ja tehty laskutusohjeiden mukaisesti. Laskutusohjeiden mukaisen laskun tekeminen ja toimittaminen on palveluntuottajan vastuulla.
- Palvelukuvaukseen, sopimukseen, hintaliitteeseen ja Kelan verkkosivuille on kirjattu ohjeita laskutukseen liittyen.
- Eri sopimukseen liittyviä palveluita ei saa laskuttaa samassa tilityksessä.
- Jokaisesta palvelusta tulee tehdä oma sopimuskohtainen tilitys.
- Laskutuksessa on noudatettava sopimuksen ja hintaliitteen mukaisia laskutusperiaatteita sekä Kelan antamia laskutusohjeita.
 - [Laskutusohje kuntoutuksen palveluntuottajalle | Yhteistyökumppanit | Kela](#)
- Palveluntuottaja on velvollinen seuraamaan Kelan antamia ohjeita laskutuksesta.

Kela|Fpa

Ennakkokysymykset vastauksineen

Kysymys: Palvelukuvauksessa mainitaan, että paikalla on aina oltava ammattihenkilöstöä, jolla on voimassa EA1-koulutus tai muu vastaavan tasoinen koulutus. Voiko kyseessä siis olla esim. sijaisuuden osalta vaikkapa lähihoitaja tai ensihoitaja, jolla ei ole voimassa EA1-koulutus, mutta hoitoalan koulutus kuitenkin?

Vastaus: Ei voi. Henkilöstön ensiapuvalmiudet on määritelty luvussa 17.4.1 Henkilöstön ensiapuvalmiustasot.

Luvussa kerrotaan, että EA-taitoisella henkilöllä tarkoitetaan Suomen Punaisen Ristin (SPR) hätäensiapukurssia tai muuta vastaavan tasoisen koulutuksen käynnyttä henkilöä, jolla on taito antaa hätäensiapua hätätilanteissa ja jonka **koulutus on voimassa**.

Luvussa 17.4.2. puolestaan ohjataan palveluntuottajaa seuraavasti: Varmista ja huolehdi, että asiakkaan kuntoutusohjelman aikana asiakasturvallisuudesta **vastaa ja on aina paikalla** ammattihenkilöstöä, **jolla on voimassa** EA1-koulutus tai muu vastaavan tasoinen koulutus.

Kysymys: Yksilökuntoutuksen toteuttaminen sopeutumisvalmennuksena: kuinka yksilöllistä ohjelman tulee olla? Yksilökuntoutus ja sopeutumisvalmennus kun ovat palvelukuvauksiltaan hyvin vastakkaisia asioita. Onko sopeutumisvalmennus käytännössä viidessä vuorokaudessa toteutettavaa yksilökuntoutusta? Jos, niin mikä logiikka tässä on takana?

Vastaus: Kyseessä on sopeutumisvalmennus juuri yksilökuntoutuksen asiakkaille.

Harkinnanvaraisen yksilökuntoutuksen sopeutumisvalmennus toteutetaan pääasiallisesti yksilökuntoutuksen periaatteiden mukaisesti. Poikkeavat kohdat on mainittu erikseen palvelukuvauksen luvuissa.

Asiakkaalle toteutetaan yksilöllisesti ohjattua ohjelmaa vähintään 2–3 tuntia/kuntoutuspäivä. Ohjatun ohjelman pituus ja sisältö määräytyvät aina asiakkaan yksilöllisen tilanteen ja tarpeen mukaan.

Kysymys: Yksilökuntoutuksen toteuttaminen sopeutumisvalmennuksena: palvelukuvauksessa korostetaan tukea sairastumisen alkuvaiheeseen. Onko kyseessä siis nimenomaan alkuvaiheen tuki? Tulisiko näin ollen pidempään kuulovamman kanssa eläneet ohjata vahvemmin yksilökuntoutuksen puolelle?

Vastaus: Yksilökuntoutus voi toteutua myös sopeutumisvalmennuksena. Sopeutumisvalmennuksen tarkoitus on tukea asiakasta/asiakasperhettä asiakkaan sairastumisen tai vammautumisen alkuvaiheessa sopeutumaan muuttuneeseen elämäntilanteeseen.

Sopeutumisvalmennus toteutetaan tukemalla asiakasta/asiakasperhettä muutostilanteessa niin, että asiakkaan/asiakasperheen yksilölliset tarpeet ja voimavarat huomioidaan. Sopeutumisvalmennuksessa asiakas/asiakasperhe saa sairauden alkuvaiheessa ohjausta ja tukea elämäntilanteensa hallintaan ja omien verkostojensa vahvistamiseen. Sopeutumisvalmennuksessa saa myös keinoja, apua ja valmennusta asiakkaan sairaudesta aiheutuvien muutosten ja haasteiden ymmärtämiseen.

Sopeutumisvalmennuksena toteutuvassa yksilökuntoutuksessa palveluntuottaja pyrkii järjestämään asiakasperheelle mahdollisuuden myös vertaistukeen.

Kysymys: Palvelukuvauksessa mainitaan kuulovamma-, näkövamma ja kuulonäkövamma palveluiden kohdalla valinnaisten ammattilaisten osalta IT-ohjaaja, toimintaterapeutti (AMK) / fysioterapeutti (AMK) sekä liikkumistaidon ohjaaja / liikunnanohjaaja (AMK). Näistä vähintään kahta tulisi hyödyntää kaikkien aistivammojen kuntoutuksessa. Näkö- ja kuulonäkövammaisen kuntoutujan kohdalla IT-ohjaaja tai liikkumistaitoihin liittyvä ohjaaja on täysin perusteltu, mutta millä perusteella ko. ammattiryhmät on mainittu myös kuulovamman kohdalla?

Vastaus: Harkinnanvaraisen yksilökuntoutuksen kuulovamma palvelua toteuttavat ammattihenkilöt on valittu kokonaisharkinnan perusteella. Kokonaisharkinnassa on huomioitu palveluntuottajille ja järjestöille v. 2022 tehdyt kyselyt (sähköpostikyselyt ja vuoropuhelu) ja yhteistyö Kelan sisäisten asiantuntijoiden ja aistivamma-asiakkaiden parissa työskentelevien asiantuntijalääkäreiden kanssa.

IT-ohjaajasta voi olla hyötyä kuulovammakuntoutuksessa esimerkiksi silloin, kun kommunikaatio on haasteellista, asiakkaan kanssa pitää miettiä erityisratkaisuja tai asiakas tarvitsee digitukea.

Liikkumistaidon ohjaajan rooli liittyy pääasiallisesti näkö- ja kuulonäkövammakuntoutukseen, ja on siksi mainittu vaihtoehtoisena liikunnanohjaajalle.

Kysymyksiä ja vastauksia

5/5

Kysymys: Mitkähän ovat tyypillisimmät kuntoutusjakson hylkäämisen syyt neurologisen linjan mukaisessa kuntoutuksessa? Kiinnitimme huomiota, että neurologisen linjan puolella hylkäysprosentti 1.1.-31.5.2024 oli niinkin korkea kuin 41,5 %, kun taas tules-, reuma-, yleislinjalla se on noin 18 %.

Mikä on hakemusten hylkäysprosentti ajanjaksolla 1.1.-31.7.2024?

Vastaus: Hylkäysmäärät käyty aiemmalla dialla läpi. Hylkäyssyitä voi tiedustella sähköpostitse osoitteesta tilastot@kela.fi.

Kela|Fpa[®]

Tapaamisessa esitetyt kysymykset vastauksineen

Kysymykset ja vastaukset

1/3

Kysymys: Jos asiakaskiintiö otetaan loppuvuonna käyttöön, mitä hakemuksille tapahtuu, jäävätkö jonoon tmv.?

Vastaus: Tällä hetkellä ajatuksena on, että asiakas saisi hylkäävän päätöksen ja ohjauksen hakea kuntoutukseen uudelleen seuraavana vuonna. Tarkempi ohjeistus asiakaskiintiöihin liittyen annetaan, jos asiakaskiintiö otetaan käyttöön.

Kysymys: Miten yksilökuntoutushakemusten kohdalla tehdään valinta, onko harkinnanvaraisesta vai vaativasta yksilökuntoutuksesta kyse?

Vastaus: Kelassa hakemukset käsitellään yksilöllisesti arvioiden kokonaisuutta. Jos hakemusta käsitellessä herää ajatus, että asiakas saattaa kuulua toiseen kohderyhmään, asia selvitetään.

Palvelukuvauksen mukaisesti palveluntuottaja varmistaa ennakkoyhteydenotossa yhdessä asiakkaan kanssa, että yksilökuntoutus soveltuu asiakkaalle ja on oikea-aikaista hänen terveydentilansa ja elämäntilanteensa kannalta. Jos yksilökuntoutus ei ole oikea-aikaista, palveluntuottajan tai asiakkaan tulee olla välittömästi yhteydessä Kelan viranomaislinjalle asian selvittelyä varten.

Kysymykset ja vastaukset

2/3

Kysymys: Voiko palvelutarvetasoa muuttaa ensimmäisen jakson jälkeen?

Vastaus: Palvelukuvauksen mukaan palvelutarvetason arviointi tehdään ensimmäisellä jaksolla, eikä sitä sen jälkeen voi muuttaa.

Kysymys: Voiko asiakas olla harkinnanvaraisessa yksilökuntoutuksessa 1 jakson ilman majoitusta ja 2 jaksoa majoituksella?

Vastaus: Kyllä voi. Palvelukuvauksen mukaisesti asiakas voi halutessaan vaihtaa kuntoutuksen toteutusmuotoa siten, että esim. ilman majoitusta oleva (ent. avokuntoutus) kuntoutus vaihdetaan kuntoutukseen majoituksella (ent. laituskuntoutus). Tämän voi tehdä vain kertaalleen asiakkaan kuntoutuskokonaisuuden aikana, ja asiasta on sovittava yhteisesti palveluntuottajan kanssa etukäteen. Palveluntuottaja laskuttaa kuntoutuksen toteutuksen mukaisesti (majoituksella/ilman majoitusta). Asiakkaan päätöstä ei tarvitse näissä tapauksissa tarkistuttaa Kelassa.

Kysymykset ja vastaukset

3/3

Kysymys: Jos ennakkoyhteydenotossa käy ilmi, että asiakas voisi aloittaa yksilökuntoutuksen vasta ensi vuoden alussa (reilun kolmen kk päästä), miten menetellään?

Vastaus: Kuntoutus aloitetaan ja toteutetaan kokonaisuudessaan palvelukuvauksen mukaisesti kuntoutuspäätöksen voimassaoloaikana.

Palvelukuvauksen mukaisesti palveluntuottaja varmistaa ennakkoyhteydenotossa yhdessä asiakkaan kanssa, että yksilökuntoutus soveltuu asiakkaalle ja on myönnetyn päätösajan puitteissa oikea-aikaista hänen terveydentilansa ja elämäntilanteensa kannalta. Jos yksilökuntoutus ei ole oikea-aikaista, palveluntuottajan tai asiakkaan tulee olla välittömästi yhteydessä Kelan viranomaislinjalle asian selvittelyä varten.

Linkkejä ja yhteystiedot

Tietoa Kelan kuntoutuksesta

- [Harkinnanvarainen yksilökuntoutus ja palveluntuottajaksi rekisteröityminen | Kumppanit | Kela](#)
- [Kelan kuntoutuspalveluiden sivut yhteistyökumppaneille](#)
 - [Palveluntuottajien koulutustilaisuus 23.1.2025](#)
 - [Kuntoutuksen tapahtumat ja koulutukset](#)
 - [Koulutukset ammattilaisille](#)
 - Ajankohtaista, palvelukuvaukset, tietoa kuntoutukseen ohjaamisesta, kuntoutuksen kehittäminen.
- [Kelan kuntoutuksen sivut henkilöasiakkaille](#)
 - Tietoa eri kuntoutusvaihtoehdoista ja

kuntoutukseen hakeutumisesta.

- [Terveysinfo uutiskirje](#)
 - Terveystieteen ammattilaisille.
- [Kelan verkkokoulu](#)
 - Yhteistyökumppaneille ja opiskelijoille.
- [Elämässä.fi](#)
 - Asiakastarinoita asiakkaille sekä yhteistyökumppanien hyödynnettäväksi.
- [Kelan tietotarjotin](#)
 - Tilastotietoa Kelasta ja ajankohtaista [hankkeista](#), mm. [neurokirjon hanke](#) käynnistymässä.
 - [Tutkimusblogi](#).

Yhteystietoja

- kuntoutus_palvelukuvaukset@kela.fi - Kelan kuntoutuksen palvelukuvauksiin ja niiden tulkintaan liittyvät kysymykset
- kuntoutus.rekisteroityminen@kela.fi - rekisteröitymiseen tai rekisteröitymisjärjestelmään vietäviin tietoihin liittyvät kysymykset
- [Yhteistyökumppanien chatti](#) avoinna ma–pe klo 9–15.
- Viranomaislinja p. 020 692 235 palvelee ma–pe klo 9–15.
- kuntoutus_tulkkaus@kela.fi - kuntoutuksen tulkkaukseen liittyvät kysymykset
- tilastot@kela.fi - tilastoihin liittyviä kysymyksiä
- tulos@kela.fi - kuntoutuksen hyödyt ja tuloksellisuuden raportointi